

TMMOB 1 Mayıs'ta Taksim'de Emekçiler Taksim'i Özgürleştiriyor..

Emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak isteyen emekçilere yıllardır vahşice saldıran hükümet, emekçilerin tüm baskılara rağmen kararlı bir duruş sergilemesiyle 1 Mayıs'ı resmi tatil ilan etmişti. Taksim'de kutlanması konusunda ise saldırgan tutumundan vazgeçmeyeceği yönünde işaretler var.

İlk kez 1856'da Avustralya'nın Melbourne kentinde taş ve inşaat işçileri, günde sekiz saatlik iş günü için Melbourne Üniversitesi'nden Parlamento Evi'ne kadar bir yürüyüş düzenlediler.

1 Mayıs 1886'da Amerika İşçi Sendikaları Konfederasyonu önderliğinde işçiler günde 12 saat, haftada 6 gün olan çalışma takvimine karşı, günlük 8 saatlik çalışma talebiyle iş bıraktılar. Chicago'da yapılan gösterilere yarım milyon işçi katıldı. Luizvil'de (Kentucky) 6 binden fazla siyah ve beyaz işçi, birlikte yürüdü. O dönemde Luizvil'deki parklar, siyahlara kapalıydı. İşçiler, sokaklarda yürüdükten sonra hep birlikte Ulusal Park'a girdi. Her eyalet ve kentte, siyah ve beyaz işçilerin birlikte yaptığı gösteriler, gazeteler tarafından, 'Böylece önyargı duvarı yıkılmış oldu' şeklinde yorumlanmıştı.

Bu gösteriler 1 Mayıs'ı izleyen günlerde tüm harareti ile devam etti ve 4 Mayıs'ta kanlı Haymarket baskını gerçekleşti.

Uygulanan yasal baskılarla bu gösterinin tekrarlanması engellendi. 1889'da toplanan İkinci Enternasyonal'de Fransız bir işçi temsilcisinin önerisiyle 1 Mayıs gününün tüm dünyada "Birlik, mücadele ve dayanışma günü" olarak kutlanmasına karar verildi. Böylece ikinci gösteri 1890 yılında Yapılabildi.

Türkiye'de 1 Mayıs'lar

1 Mayıs İşçi Bayramı, işçi ve emekçiler tarafından dünya çapında kutlanan, birlik, dayanışma ve haksızlıklarla mücadele günü. Dünya üzerindeki pek çok ülkede, resmî tatil olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de ilk kez 1923'te resmî olarak kutlandı. 2008 Nisan'ında, "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanması, 22

Nisan 2009 tarihinde de TBMM'de kabul edilen yasa ile 1 Mayıs resmi tatil ilan edilmesi kararlaştırıldı.

Osmanlı döneminde ilk kitlesel 1 Mayıs kutlaması 1909'da Üsküp ve Selanik'te gerçekleştirildi. İstanbul'daki ilk 1 Mayıs kutlaması ise 1910'da yapıldı. 1911'de ise, Üsküp, Selanik, İstanbul Edirne ve Trakya şehirlerinde kutlandı. Selanik'teki gösteriye 14'ten fazla sendika, Yahudi, Bulgar, Yunanlı ve Türk işçiler katıldı. Yük arabası sürücüler, mavnacılar, liman ve yükleme-boşaltma işçileri iş bıraktı. 1912 yıllarında 1 Mayıs'ın daha geniş katılımlarla kutlandı. 1920, 1921, 1922 ve 1924 yıllarında İstanbul ve değişik bölgelerimizde de 1 Mayıs kutlamaları yapıldı.

1 Mayıs 1925 yılındaki kutlamaların ardından, ülkemizdeki sendikalar yoğun bir baskıyla karşı karşıya kaldılar. 1925 yılında çıkarılan bir yasa ile 1 Mayıs Bahar bayramı olarak ilan edildi. İkinci dünya savaşı sonuna kadar ki yıllarda her 1 Mayıs'ta ülkede olaylar olacak gibi bir kaos yaratıldı ve işçiler üzerinde baskılar yoğunlaştırıldı.

İkinci dünya savaşından sonra ülkemizde sendikacılık hareketinin yeniden gelişmesi ve özellikle Uluslararası sendikacılık hareketi ile tanışmasıyla birlikte, 1 Mayıs'ın işçi sınıfının birlik ve Uluslararası dayanışma günü olduğu anlaşılmaya başlandı.

En kitlesel 1 Mayıs, 1976'da kutlandı. Bu

HUKUK BİRİMİ

miting DİSK'in öncülüğünde Taksim Meydanı'nda yapıldı. O gün Taksim Meydanı'nı 400 bin emekçi doldurdu.

1 Mayıs'a Kan Bulaştı:

36 Kişi Yaşamını Yitirdi

1977 yılında Taksim Alanı'na 500 bin emekçinin akması engellenemedi. Saat 14.30'da başlayacak olan kutlamalar için alan, sabahın erken saatlerinden itibaren dolmaya başladı. İşçiler, emekçiler, öğrenciler, kadınlar, çocuklar, yaklaşık 500 bin kişi toplandı.

Dönemin DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in konuşmasının sonlarına doğru, çevredeki binalardan halkın üzerine ateş açıldı. Yaşanan paniğin ardından 37 kişi yaşamını yitirdi ve 200'den fazla kişi yaralandı.

Bu kutlamadan, işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma bilincinin ulaştığı boyutlardan rahatsız olan egemenler 1977 yılı 1 Mayıs'ında artık "1 Mayıs Alanı" olarak anılmaya başlayan Taksim Meydanı'nda, yüzbinlerce işçinin katıldığı kutlamayı kana buladılar.

Bu katliama karşı emekçiler 1 Mayıs 1978'de yine 1 Mayıs Alanındaydı. Daha sonra, sıkıyönetim ve ağır baskılar altında 1 Mayıs çeşitli illerde yığinsal olarak kutlandı. 12 Eylül'den sonra baskı ve yasaklara rağmen kutlamalar yapıldı, devlet de bu kutlamalara saldırılarına devam etti, Mehmet Akif Dalcıyı 1989'da katletti, onlarca insanı yaraladı. İlk yasal 1 Mayıs ise 1992 yılında yapıldı. Sonra her yıl süren kutlamalarda yer yer provokasyonlar yapıldıysa da 1996'ya kadar önemli bir saldırı olmadı. 1996'da Hasanpaışa yönünden gelen korteje ateş açan sivil polisler devamında süren çatışmalarda üç devrimciyi katlettiler. Provokasyon

sonucu yaşananlar 1 Mayıs'ı kutlamak isteyenler üzerindeki baskıları yeniden artırdı.

Demokrat AKP 1 Mayıs Yasakçısı

Daha sonraki yıllarda yasakçı bir tutum sergilenirken, kutlamalar tüm baskılara rağmen büyük bir coşkuyla devam etti. Emek ve demokrasi güçleri 1 Mayıs'ın 30. Yılında 1977'de Taksim'de katledilenleri anmak ve yasakçı zihniyeti kırmak amacıyla kutlamaları Taksim'de yapacaklarını duyurdular. Her fırsatta demokratlıktan dem vuran iktidardaki AKP hükümeti barışçı kutlamalar yapmak isteyen emekçilere azgınca saldırmaktan geri durmadılar. Odamıza kadar girerek insanları, yöneticilerimizi, darp etmeye çalıştılar, azgınca gaz sıkıldılar. Ancak başarılı olamadılar.

2008'de de devam eden bu tutuma emekçilerin cevabı sert oldu. Her yerde direnerek Taksim'e girildi ve Taksim yeniden gerçek kimliğine kavuştu. Yine saldırılarda onlarca emekçi yaralandı.

2009 yılı ise tam bir zafer yılı oldu. 1 Mayıs'ı emekçiler yine tüm baskılara rağmen Taksim'de kutladılar. 1 Mayısın Selanik ve Üsküp'de 1909 yılında kutlanmasının üzerinden 100 yıl geçen emeğin bayramı bu mücadelelerin sonucu Resmi Tatil ilan edilerek, "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanması bir hak olarak kazanıldı.

2010'da mücadeleler sonuç verdi ve iktidar Taksim alanını kutlamalara açmak zorunda kaldı.

Bizler mühendis, mimarlar ve şehir plancıları olarak 1 Mayıs'ı kutlamak için diğer meslek örgütleri ve sendikalarla birlikte Taksim Meydanı'nda olacağız...

Hukuksal Destekten Üyelerimizin Yararlanmaları Üzerine

Ekonomik kriz bahane edilerek işten çıkarılmalar ve ücretlerin ödenmemesi güncelliğini korumaktadır. İşverenler kıdem ve ihbar tazminatlarını ödememek için çoğu zaman çalışanlarına yıldırma (mobbing) uygulayarak istifaya zorlamaktadır.

Bu durum ücretli çalışan üyelerimizi de etkilemekte ve Hukuk Büromuza başvuruları arttırmaktadır. Büromuz bu süreçte üyemizin yanında yaralar haklarını öğrenme ve alma noktasında üyelerimizi desteklemiştir.

Bu konuda en olumlu gelişme, üyelerimizin sorun yaşadıklarında zaman kaybetmeden büromuza başvurmalarıdır. Çünkü hukukun hak arama da belirlediği zaman aşımı hakkın alınmasını engellemektedir.

En çok karşılaştığımız sorunlar ücret ödenmemesi, işten çıkarılmalar ve üyelerimizin işten ayrılmak istemeleridir. İşten ayrılma isteği nedenlerinin başında ücret alacakları gelirken bunu yıldırma (mobbing) izlemektedir.

Ücretin zamanında ödenmemesi iş sözleşmesinin haklı nedenle sona erdirilmesi(haklı fesih) için nedenlerden biridir. Dolayısıyla çalışan tüm haklarını alır. Bu durumda istifa etmemek, sözleşmeyi haklı nedenle feshetmek doğrudur.

Psikolojik yıldırma(mobbing) konusunda da istifa etmemek; işverene karşı mobbing davası açmak gerekir. Mobbing kavramı henüz hukukumuzda yasallaşmasına rağmen hukukun genel ilkeleri çerçevesinde değerlendirilerek kazanılabilir. Bu konuda üç dava açılmış ve ikisi kazanılmış durumdadır. Yargıtay'ın vereceği karar önemli olacaktır. Bu konuda Borçlar Kanunu'nda yapılacak değişiklik tasarısı henüz yasallaşmamıştır.

Hukuk Büromuza başvurular açısından baktığımızda 2009 yılının ilk iki ayı ile 2010 yılının ilk iki ayı değerlendirildiğinde 2010'da önemli bir artışın olduğu görülmektedir. 2009 Ocak ayında 30, Şubat ayında 45 üyemiz başvuru yapmışken; 2010 Ocak ayında 43 üyemiz, Şubat ayında 61 üyemiz başvuru yapmıştır.

Üyelerimizden beklediğimiz; herhangi bir hukuksuzluğa uğradıklarında büromuza başvurmalarıdır.

TEKEL işçilerinin Haklı Mücadelesini Destekliyoruz

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak TMMOB'ye bağlı diğer Oda'lar, Meslek Örgütleri, Sendikalar ve Demokratik Kitle Örgütleriyle birlikte Tekel İşçilerinin "4C" ile ifade edilen çalışma rejimine karşı insanca yaşama ve güvenceli çalışma hakları için başlattıkları direnişe destek verdik. Her eylemde, İstanbul'da, Ankara'da meydanlarda emeğin onurlu mücadelesinde yerimizi aldık.

4 Şubat'ta Türkiye genelinde yapılan iş bırakma eylemine şube çalışanlarımızla birlikte Taksim'den toplu olarak Eminönü'ne kadar yürüyerek katıldık. "Hak verilmez Alınır, Zafer Sokakta Kazanılır", Direnen İşçiler Kazanacak", "Her yer Tekel Her Yer Direniş" sloganlarıyla yaptığımız yürüyüşte yol boyunca halktan büyük destek gördük.

Peki; Tekel İşçileri Ne İstiyor?

Yalan: "TEKEL işçileri hükümetin onca iyileştirmelerine rağmen haksız yere ayak diyor.

Gerçek: TEKEL işçileri başından beri insanca yaşanacak bir ücret ve özlük hakları; kamu işçisi sıfatıyla sahip oldukları iş güvencelerinin korunması, kazanılmış kıdem tazminatı haklarının yeni işlerine devri ve sendikal haklarının devamı için mücadele ediyor. İşçilerin kararlı mücadelesi sonucunda 4-C'de kısmen iyileştirme yapmak zorunda kalan hükümet bu maddenin özünü dokunmamıştır.

Kamu işçisi sıfatıyla değil, 4-C'li olarak, yani "geçici personel" sıfatıyla çalışan birisi her sene yeni sözleşme imzalamak zorundadır ve yeni sözleşme zamanında ise devam etmesinin hiçbir garantisi yoktur. TEKEL işçisinin ısrarının ve endişesinin sebebi budur.

Yalan: "6 bin 500 kişi paralarını çekip, vadeli hesaba yatırdı." (Başbakan Recep Tayyip Erdoğan)

Gerçek: Hükümetin kıdem ve ihbar tazminatlarını yatırdığı banka Vakıfbank, işçilerin haberi olmadan adlarına vadeli hesap açıp paraları bu hesaplara aktarıyor.

Yalan: "TEKEL işçileri 2 bin 200 lira ortalama maaş alıyor." (Çalışma Bakanı Ömer Dinçer)

Gerçek: 20 senelik bir TEKEL işçisi brüt 2.480 TL, kesintiler çıkarıldığında net 1.347 TL alıyor.

Yalan: "Tüyü bitmemiş yetimin hakkını yiyorlar." (Başbakan Recep Tayyip Erdoğan)

Gerçek: Yetimin hakkını yıllarca TEKEL'de alınteri döküp ekmeğini kazanan işçiler değil; sigara fabrikalarını özelleştirdikten sonra ambarlardaki tütünleri yaktrırlar özelleştirildikten 2 yıl sonra 810 milyon dolara el değiştiren

ren TEKEL' in Alkollü İçkiler kısmını Mey İçki A.S.' ye 292 milyon dolara satanlar, 51 milyon dolar değerindeki Balıkesir SEKA Kağıt Fabrikasını 1,1 milyon dolara Albayraklar'a peşkeş çekenler, İşsizlik Sigortası Fonu'nu kriz fırsatçısı patronlara yağmalatanlar, Bilal'e gecik alanlar yiyor.

Yalan: "2 yıldır çalışmadan maaş alıyorlar. Yan gelip yatıyorlar." (Başbakan Recep Tayyip Erdoğan)

Gerçek: TEKEL özelleştirilmeye başlandığı 2004 yılına kadar karlı ve vergi rekortmeni bir kuruluş. Yani işçilerinin yan gelip yattığı bir kuruluş olmamış. İktidarda değilken "özelleştirmeye karşıyız" diyen AKP, IMF ve Dünya Bankası'nın isteği doğrultusunda 2004 yılında

Tekel'in Alkollü İçkiler bölümünü, 2008 yılında ise Sigara Üretim bölümünü özelleştiriyor. Hükümet tarafından sigara birimindeki işçilere "Ya fabrikayı satın alan firmanın işçisi olun ya da Tekel'in Yaprak Tütün İşletmesine

geçin" deniyor. 1999'dan beri özelleştirmeye karşı mücadele eden işçiler özelleştirmeyi durduramayınca, çoğunluğu Yaprak Tütün İşletmesine geçiyor. Hükümet özelleştirilen fabrikalarda kalmayı tercih eden işçilere "Merak etmeyin. Fabrikalar çalışmaya devam edecek" diyor. Fakat British American Tobacco (BAT) 6 sigara fabrikasının 4'unu kapatıyor, bugünlerde 5.sini kapatma hazırlığı yapıyor.

Yaprak Tütün'deki işçiler ise 2008'den bu yana kendilerine iş verildiği sürece çalışmaya devam ediyor. Hükümet bu işletmeyi kapatıp kendilerine 4-C köleliğini dayatınca, işçiler kazanılmış haklarıyla birlikte başka bir kamu kurumunda ÇALIŞMAK, ÜRETMEK için Ankara'nın yolunu tutuyor. "Yatarak para kazanma"nın müstesna bir örneğini ortaya koyan 2004 yılında Tekel'in Alkollü İçkiler birimlerini 292 milyon dolara satın alıp, sadece iki sene sonra aynı işletmeleri 810 milyon dolara yabancı bir kuruluşa satan MEY İçki sahipleri oldu.

Şimdiki Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın 2001'deki sözleri Yer: Türk-İs Genel Merkezi Konu: Tekel'in Özelleştirilmesi

Yalan: "Özelleştirmeye karşıyız. Bu haklı taleplerinize tercüman olacağız. Ama lütfen bu tepki burada kalmayın. Şimdi kapalı bir salondayız ve sıcaklığın altındayız. Meydanlara gelin, sizin en önünüzde, sizinle birlikte gerekirse polisten çöp yemek de dahil meselenizi haykıracağız."

Gerçek: İktidarda değilken "özelleştirmeye karşıyız" diyen AKP, 2002'den bu yana ne kadar kamu işletmesi varsa "babalar gibi satıyor." Haklı talepleri için Bülent Arınç'ın dediği gibi yapıp kapalı salonda beklemeyen TEKEL işçileri, Aralık ayının soğukunda Abdi İpekçi Parkı'nda "en önünüzde, sizinle birlikte" diyenlerden çöp, biber gazı ve tazyikli şü yiyor.

Mühendisler Tekel İşçisinin Yanında

TEKEL işçilerinin Mücadelesi Örnek Olacak!

Genelde Odamız, özelde Şubemizin üyelerinin % 80'i ücretli çalışan mühendislerden oluşuyor. Üyelerimizin çalışma yaşamında karşılaştığı temel sorunların başında düşük ücret rejimi ve güvencesiz çalıştırılma gelmektedir. Neoliberalizmin çalışanların ücretlerinden sermayeye maksimum oranda pay transferi üzerine kurulu mantığı görülmemiş oranda yoksullaşmaya, gelir bölüşümünde adaletsizliğin derinleşmesine yol açıyor. Bu durumun üzerine kurulu olduğu düşük ücret politikası ise esnek ve kuralsız çalışmanın yasallaştırılması mantığına dayanıyor. Esnek ve kuralsız çalışma ise katı emek rejiminin yasalar yoluyla değiştirilmesini gerektiriyor. İşte bu nedenle sözleşmeli, geçici personel rejimi genel hale getirilmeye çalışılıyor, büyük oranda da bunda başarılı oldular.

Tekel işçilerinin başına gelen de aslında bu genel uygulamanın bir biçimi. Daha önce eğitimde ücretli öğretmen statüsünde sözleşmeli personel çalıştırılmaya başlanmıştı. Bu durum sağlıkta ve tüm kamu kurumlarında taşeronlaştırma yoluyla sendikası, kölelik ücretlerine ve sosyal güvenceden yoksun çalıştırılma biçiminde birçok alanda vuku bulmuştu.

Tekel işçilerinin örnek direnişi tüm çalışanlar açısından büyük bir önem teşkil etmektedir. Akp hükümetinin birçok üyesi muhalefetteyken söylediklerinin tersini yaparak işçi düşmanlığında görülmemiş bir döneme imza atıyorlar.

Bu nedenle; **Tekel, Tek Yürek!**

Başbakana, Özelleştirme Dairesi Başkanlığına, Özelleştirme Yüksek Kurulu üyelerine sorumluluklarını hatırlatıyoruz; emekçiler merhamet değil haklarını istiyor.

Öncelikle 12.000 işçiyi ve ailesini belirsiz bir

geleceğe sürükleyen Tekel depoları ve işletmelerinin kapatılması kararından endişe duyuyoruz.

Daha önceki Turban, Seka ve Petlas gibi kamu kurumlarının tasfiyesinde, bu kurumlarda çalışan işçiler özlük hakları ile diğer kamu kuruluşlarında istihdam edilmişlerdi.

Akp hükümetinin 2010 Bütçe tasarısı içerisinde kamuda yeni 32 bin işçi ve 80 bin memur istihdamı yapılacağı açıklaması ışığında Tekel işçilerinin neden bu uygulamanın dışında tutulduğu sorusuna cevap bulmakta zorlanıyoruz. Aynı zamanda, çok zor koşullar altında halen haklı mücadelelerini sürdürmekte olan

Tekel işçilerinin;

- Öncelikle bu süreçte ortaya çıkan maddi ve manevi mağduriyetlerinin giderilmesini
- Türkiye'nin altında imzası bulunan ILO sözleşmeleri diğer uluslararası sözleşmeler, anayasa ve yasalardan doğan haklarının tümüyle uygulanmasını
- Herhangi bir ayrımcılığa tabi tutulmaksızın daha önceki uygulamalarda olduğu gibi özlük haklarıyla birlikte başka kamu kuruluşlarına nakledilmelerini
- 4-c ve benzeri nitelikte güvencesiz ve "insan onuruna yaraşır iş" tanımı ile bağdaşmayan düzenlemelerin acilen iptalini talep ediyor
- Bu adımların atılması sürecinde Tek-Gıda İş Sendikası ve Tekel işçilerinin muhatap kabul edilmesini istiyoruz.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**